

PRINCIPIIS I CRITERIS ORGANITZATIUS DE LA DOCÈNCIA I LES PRÀCTIQUES CLÍNQUES ASSISTENCIALS DELS ESTUDIANTS UNIVERSITARIS EN ELS CENTRES SANITARIS, EN LA SITUACIÓ DE CRISI SANITÀRIA PER LA COVID-19

A la Secretaria d'Universitats i Recerca del Departament d'Empresa i Coneixement li correspon la planificació i execució de les polítiques en matèria d'universitats i recerca, i, en concret, consolidar i millorar les activitats i competències formatives que integren els plans d'estudi dels títols universitaris oficials de l'àmbit de les ciències de la salut, per incidir, entre d'altres, en el progrés i la qualitat dels futurs professionals sanitaris.

El Departament de Salut té, com un dels seus principis d'actuació i compromís docent, promoure l'activitat formativa i de recerca en tots els centres sanitaris, com a element essencial per al progrés del sistema sanitari i dels seus professionals.

D'altra banda, el Departament de Salut vetlla per la coordinació entre tota l'activitat docent de les pràctiques clíniques que es du a terme als centres sanitaris, les pràctiques de formació professional, els estudis de grau, màster universitari, doctorat i la formació sanitària especialitzada en ciències de la salut.

La situació de crisi sanitària provocada per la COVID-19 ha obligat el Govern de la Generalitat a prendre un seguit de mesures urgents en diferents àmbits amb l'objectiu de pal·liar els greus efectes que la pandèmia està produint. En l'àmbit sanitari, aquest fet ha comportat la necessitat d'establir mesures per garantir la seguretat i salut de la ciutadania en general i necessàriament també en favor dels pacients i usuaris, dels professionals sanitaris i de la resta de persones que accedeixin al sistema de salut.

Vist el Decret 63/2020, de 18 de juny, de represa de la nova governança de l'emergència sanitària provocada per la COVID-19 i d'inici de l'etapa de la represa al territori de Catalunya, i la Resolució conjunta SLT/1429/2020, de 18 de juny, de la consellera de Salut i del conseller d'Interior, per la qual s'adopten mesures bàsiques de protecció i organitzatives per prevenir el risc de transmissió i afavorir la contenció de la infecció per SARS-CoV-2.

Les mesures de distanciament i de seguretat i salut en el treball desenvolupat en els centres sanitaris poden comportar una reducció del nombre de persones que intervenen en determinats actes clínics, especialment en l'atenció als pacients amb confirmació o sospita de COVID-19, i en conseqüència aquesta situació pot impactar en les pràctiques clíniques que es realitzen en els centres sanitaris docents, centres en els quals es formen totalment o parcialment altres professionals sanitaris.

Per tot l'exposat, la Direcció General d'Universitats de la Secretaria d'Universitats i Recerca i la Direcció General de Professionals de la Salut, en virtut de les competències que li atribueix el Decret 262/2018 de reestructuració del Departament de Salut, acorden i estableixen els

principis i criteris organitzatius de la docència i les pràctiques clíniques assistencials dels estudiants universitaris en els centres sanitaris, en situació de pandèmia de salut pública que requereix mesures extraordinàries de seguretat i distanciament social:

1. El compromís del Departament d'Empresa i Coneixement i el Departament de Salut per garantir la millor docència i recerca possibles dels ensenyaments universitaris en ciències de la salut es inqüestionable.
2. Tot i que es mantenen els concerts i/o convenis entre les universitats de Catalunya i els centres sanitaris per a la formació dels estudiants en ciències de la salut, s'escau l'adequació de les pràctiques clíniques que s'han de realitzar en cada centre sanitari per tal que es puguin desenvolupar en condicions de seguretat i salut.
3. La situació de pandèmia per la COVID-19 requereix establir un criteris que permetin garantir l'accés als centres sanitaris dels estudiants en els termes exposats anteriorment.
4. Davant d'aquesta situació creada per la pandèmia, les universitats i els centres sanitaris hauran de col·laborar i implicar-se al màxim perquè qualsevol mesura afecti el mínim possible a les pràctiques dels estudiants de les titulacions de ciències de la salut.
5. Té la consideració d'estudiantat, pel que fa al present acord, l'estudiant universitari de titulacions de ciències de la salut, l'estudiant de màster, doctorat i títols propis vinculats a les professions sanitàries, l'estudiant de formació professional de la família sanitària i l'estudiant d'altres titulacions universitàries amb períodes de pràctiques en centres sanitaris.
6. La presència d'estudiantat haurà de tenir en compte les normes de seguretat i protecció individual i col·lectiva que estableixin els centres sanitaris en el marc dels seus plans de contingència, en particular davant de casos de sospita o casos confirmats de COVID-19, en què s'haurà de minimitzar el nombre de persones en l'atenció als pacients.
7. S'entén per capacitat docent real el nombre i tipus de persones en formació que es poden formar en una unitat docent sanitària (en molts casos, però no necessàriament, coincideix amb els serveis assistencials o especialitats), donant compliment al que preveu l'Ordre SSI/81/2017, per la qual s'aprova el protocol de pautes bàsiques destinades a assegurar i protegir el dret a la intimitat del pacient per alumnes i residents en ciències de la salut i que limita el nombre màxim de persones en formació que poden estar simultàniament en l'entorn del pacient.
8. Les Comissions de Docència dels centres sanitaris docents s'han de reunir no més tard de la primera quinzena del mes de juliol de 2020 a fi i efecte d'analitzar la capacitat docent real de les diferents unitats docents, d'acord amb el document de criteris per a quantificació de la capacitat docent i els criteris organitzatius per a la docència i les pràctiques assistencials en etapa de pandèmia, aprovat per la Xarxa de Comissions de Docència de Catalunya el dia 3 de juny de 2020 (s'adjunta com a Annex I).

A aquest efecte, les Comissions de Docència hauran de:

- a) Conèixer el nombre de personal en formació pel sistema de Formació Sanitària Especialitzada (MIR, EIR, FIR i d'altres) propi i en rotació sistemàtica per al compliment del programa oficial de les respectives especialitats, així com l'ocupació docent que comporta en els diferents serveis i unitats del centre sanitari.
 - b) Conèixer el nombre d'estudiants i nombre d'hores de pràctiques curriculars dels estudiants de cada grau en ciències de la salut que es preveu incorporar en el curs 2020-2021 i l'ocupació que comporten en els diferents serveis i unitats assistencials.
 - c) Conèixer el nombre d'estudiants i nombre d'hores de pràctiques curriculars de formació professional de la família sanitària dels diferents cicles i l'ocupació que comporten en els diferents serveis i unitats assistencials.
 - d) Conèixer, si escau, l'impacte en nombre de professionals i nombre d'hores d'activitats de formació continuada dels professionals sanitaris del propi centre o institució sanitària, en els diferents serveis i unitats assistencials.
 - e) Fer un estudi d'ocupabilitat de la capacitat docent tenint en compte els criteris esmentats anteriorment.
9. Seguidament, s'hauran de reunir les Comissions Mixtes o els òrgans equivalents, i en el cas que s'hagin ja reunit ho faran representants de l'hospital i de la universitat capacitats per a la presa de les decisions que s'estableixen seguidament, a l'efecte de:
- a) Contrastar, basant-se en l'estudi realitzat per la Comissió de Docència, la capacitat docent real per incorporar els estudiants i hores de pràctiques curriculars de cada grau en ciències de la salut concertat o en conveni amb el centre sanitari per al curs 2020-2021. A aquest efecte es podrà flexibilitzar l'organització dels grups i horaris de pràctiques.
 - b) Prioritzar la realització de les pràctiques clíniques curriculars dels graus en ciències de la salut en el centre sanitari concertat o en conveni.
 - c) Prioritzar la realització de les pràctiques clíniques curriculars dels graus en ciències de la salut en el centre sanitari concertat o en conveni, especialment per a aquells anys d'ensenyament en què, pel contingut de la pràctica o per la seva naturalesa altament professionalitzadora, pugui ser més necessari el seu desenvolupament en el centre sanitari docent.
 - d) Si, en aplicació de les mesures de seguretat i distanciament físic establertes pel centre sanitari en el seu Pla de Contingència i un cop efectuada la prioritització assenyalada a l'epígraf anterior, la Comissió Mixta verifiqués una manca de capacitat docent real per a la incorporació dels estudiants de la universitat vinculada:
 - d.1.) Consensuarà la derivació de les pràctiques clíniques dels estudiants dels ensenyaments afectats a un altre centre sanitari del Sistema Sanitari Integral d'Utilització Pública (SISCAT) o a un establiment residencial de Catalunya (s'adjunta la relació de centres del SISCAT i del sistema d'establiments residencials de Catalunya que podrien acollir estudiants en pràctiques com a Annex II).
 - d.2.) Revisarà el contingut de les pràctiques clíniques i analitzarà la viabilitat d'incorporar tècniques d'aprenentatge complementaries a l'observació directa (filmacions, simulacions, tallers, seminaris, etc.).

- e) En el cas que, després d'aplicar els criteris establerts en els epígrafs anteriors, es constati escreix de capacitat docent real del centre sanitari, es podran incorporar els estudiants de màsters oficials, doctorats, títols propis vinculats a les professions sanitàries, pràctiques extracurriculars i estudiants d'altres titulacions universitàries amb períodes de pràctiques en el centre sanitari.
 - f) Les Comissions Mixtes o equivalents hauran d'incorporar en tot cas el/la cap d'Estudis del centre sanitari docent, com a persona coneixedora i responsable de l'aplicació dels criteris organitzatius i el còmput de la capacitat docent en el centre sanitari, d'acord amb el Decret 165/2015, de 21 de juliol.
10. Els acords de les Comissions Mixtes o òrgans equivalents han d'estar disponibles per a la Direcció General d'Universitats i la Direcció General de Professionals de la Salut.
11. Els canvis introduïts en les pràctiques clíniques assistencials durant el curs 2020-2021 es realitzaran d'acord amb el document *Orientacions per a l'adaptació de les titulacions universitàries en períodes d'emergència sanitària i excepcionalitat: implantació, desenvolupament i acreditació*, aprovat per la Comissió d'Avaluació Institucional i de Programes (CAIP) d'AQU Catalunya en data 25 de juny de 2020.

I, en prova de conformitat i acceptació, subscriuen aquest document a Barcelona, el 29 de juny de 2020.

Marc Ramentol Sintas
Director General de Professionals de la Salut

Víctoria Girona Brumós
Directora General d'Universitats